

Маркус Којп (Marcus Keupp), војни економиста на Војној Академији на циришком ЕТХ, верује да може да предвиди крај рата у Украјини.

Он шири ово пророчанство у медијима.

У интервјуу који је дао за Ноје Цирихер Цајтунг (НЗЗ) открива да ли је таква прогноза поуздана и зашто научник ризикује своју репутацију?

**NZZ: Господине Којп, како бисте описали тренутну ратну ситуацију у Украјини?
Каква је ситуација у Бахмуту?**

Др Маркус Којп: Данас је 386. дан “тродневне специјалне операције“ руских оружаних снага. Од јануара гледамо вероватно последњу руску иницијативу у Донбасу која је још могућа у овом рату. Ова иницијатива је осуђена на пропаст јер Русима понестаје материјала и људи. Осим тога, ситуација око Бахмута нема никакав стратешки значај за развој ситуације на фронту у целини. Украјина сада завршава обуку својих тенковских посада у Немачкој и Пољској. То значи да можемо очекивати украјинску контраофанзиву са западним тенковима средином априла.

NZZ: Како ће она изгледати?

Којп: Украјина ће вероватно напредовати од Запорожја преко Мелитопоља до обале Црног Мора, чиме ће фронт пресећи на два дела. Окретом ка западу могли би да опколе руске јединице између Мелитопоља и Нове Каховке. Осим тога, могли би да поставе ракетне системе Химар на обалу Црног Мора и тако гранатирају војна постројења на Криму и прекину руску логистику. То ће бити тренутак када руски пораз постаје очигледан. То је моја прогноза. Зато сам рекао: Русија ће у октобру војно изгубити рат. Војна ситуација биће упоредива са 1944, када је европски рат био изгубљен за силе Осовине.

NZZ: Ви се ослањате пре свега на бројке: кажете да сваког дана гине до 600 руских војника. Сваки дан Руси губе по пет тенкова и шест оклопних транспортера. Одакле Вам ови бројеви?

Којп: Израчунаћу то и пред вама, користећи тенкове као пример. О томе постоје добре процене. Једна долази од шведске одбрамбене агенције ФОИ. Друга је процена ИИСС-а из Лондона. Ови институти сматрају да Русија има само око 2.900 оперативно способних тенкова. Па онда од те цифре морате да одузмете видљиве губитке. За то користим Орикс-Блог(Орух-Влог). Који јавља да је до данашњег дана Русија изгубила 1.845 тенкова: дакле око пет тенкова по дану рата. Преостала резерва од 1.055 комада довољна је за највише 211 дана рата. И то чак и не рачунајући технолошки ефекат – Русија мобилише своје све старије тенкове док Украјина добија све модерније западне системе.

NZZ: Одакле потичу информације које има Орикс?

Којп: Орикс је колектив који анализира руске губитке. То је најбољи постојећи извор података о руским губицима. Иза те организације су разни људи који седе и броје: у Пољској и Турској. Овај извор је при томе још и веома конзервативан у начину рада јер рачуна само оно што је јасно и беспоговорно геолоцирано и доказано на слици или видео снимку.

NZZ: А шта ћемо ако Русија можда ипак има веће резерве?

Којп: Шта може да је преостало Русима? Шире мит о наводном чуду од оружја: борбеном тенку Армата Т-14, који до данас нисмо видели на бојном пољу. У пролећној офанзиви видећемо слике западних тенкова Леопард 2 и Челенџер 2, који пуцају знатно даље од руских тенкова и стога их могу елиминисати из даљине. Ако збројите технолошко јачање Украјинаца, стопу руских губитака и исцрпљивање ресурса, онда се заправо не може ништа друго закључити осим руског пораза.

NZZ: Ви верујете да Русија неће користити нуклеарно оружје. Како можете бити сигурни у то?

Којп: Нуклеарно оружје је психолошко оружје које Путин циљано искориштава. Посебно делотворно у Немачкој. И само спомињање атомских бомби проузрокује онај типично немачки дискурс страха. Не морам да вам објашњавам да се нуклеарни рат не може добити. Употреба и само једне нуклеарне бомбе одмах води ка ескалацији, такође са конвенционалне тачке гледишта. Путин нема интереса да се тако што деси.

NZZ: Ипак, рат је обележен многим скоро па ирационалностима: временским приликама, моралом војника, материјалним средствима и на крају, али не и најмање важно, политичким одлукама. Буди ли то у Вама црв сумње, што се тиче Ваших теза?

Којп: Ово о чему ја причам су бројке које су верифициране. Постоји велика Опен-Сорс-Интелиџенс заједница којој припадам и ја и која, на пример, добија сателитске снимке или комуницира са неким другим особама о ономе што се види на лицу места. Имамо фотографије и снимке од људи директно на терену и податке експерата о ономе што се види. Ратна аналитика се радикално променила. До сада смо

имали војне стручњаке који су нешто тврдили. Или смо имали формуле или теоријске моделе помоћу којих се нешто рачунало. Данас можете видети шта се дешава на фронту у реалном времену. Овај рат је најбоље документовани рат у читавој људској историји, захваљујући пре свега друштвеним мрежама, тј. интернету.

NZZ: Колико могу бити транспарентне бројке што се тиче руских резерви?

Којп: По медијима се врте све могуће пропагандне цифре, типа Русија поседује још 12.000 до 15.000 оперативних тенкова. Изанализирао сам то и добио цифру од око 3.000 оперативних тенкова пре почетка инвазије 2022. Више од 3.000 не може бити ама никако. Да ја вас питам: зашто би Руси поново активирали своје старудије и крш попут тенкова Т-62 и Т-55 ако наводно имају кудикамо боље тенкове у гаражи? Допустите ми: то нема ама никаквог смисла.

NZZ: Да ли би Кина била у стању да краткорочно наоружа Русију?

Којп: А на који начин да то изведе? Ратни материјал би се на фронт морао транспортовати возовима. Руска фреквенција испаливања од 50.000 артиљеријских граната дневно дуж целог фронта – као у лето 2022. – захтевала би теретни воз од 1.600 тона дневно преко Транссибирске железнице. Не само да би то било логистички веома тешко, већ би се ови возови одмах видели на сателитским фотографијама што би изазвало моментално увођење најстрашнијих секундарних санкција Кини.

NZZ: Па ипак, увек смо изнова изненађени, затечени, као нпр. самим почетком руске инвазије. Када сте Ви уопште последњи пут били у Украјини и видели ситуацију на терену?

Којп: Од 2012. године бавим се Русијом, руском војском, тамошњом одбрамбеном индустријом и посебно Североисточним Пролазом, о чему сам објавио књигу 2015. године. Од тада сам се уздржавао од путовања у Русију, јер ми је од инвазије на Донбас у лето 2014. било јасно да Путинов режим више не води рачуна о закону.

NZZ: Да ли говорите руски?

Којп: Јесте да говорим мало руски, али не бих себе назвао експертом за Источну Европу или Русију. Постоје многи који знају пуно више о тамошњем цивилном друштву него ја. Ја се превасходно бавим војно-економским анализама.

NZZ: Ако су Ваше прогнозе тачне, онда би и Руси морали бити свесни предстојећег пораза. Зашто онда пак још увек ратују? Води их ирационална вера у победу?

Кеупп: Путин је развио и ослободио динамику коју сада више не може да контролише. За руску културу опхођења веома је важно да се спољном свету покаже снага. Или ћете у супротном брзо бити предмет обраде. Ово што Путин ради заправо нема никакве везе са ратом, већ са покушајем стабилизације његовог сопственог унутрашњег система владавине.

NZZ: Како можете искључити да разне већ постојеће приватне армије на тлу Русије, које финансирају олигарси, неће наставити своје ратове са или без Путина и дестабилизују регион? Дакле, онда не би било краја рата како ви предвиђате, а камоли организованог повлачења.

Којп: Откуд вам уопште идеја да то искључујем? Напротив. Не постоји само приватна армија "Вагнер". Постоје и "Словенски Корпус" – из којег је настао "Вагнер" – а и "Патриоте" – Шојгуова приватна војска. Гаспром је такође управо основао своју приватну војску „Стаф-Зентр“. Има их још четири-пет. Није случајно што се сада у Москви свуда постављају ПВО системи. То није припрема за напад Запада, него за унутрашња разрачунавања.

NZZ: О којим то сценаријима сада Ви причате?

Којп: Руски олигарси или генерали би могли да дођу на идеју да са неколико добро усмерених балистичких пројектила уклоне Путина и сами преузму власт. Али: ако Путин жели да то спречи, морао би да повуче руске трупе из Украјине како би силом обезбедио

унутрашњу стабилност свог режима. И на тај начин би крај рата могао доћи пуно раније него што се очекује. Дакле, то није контрадикција.

NZZ: За руску страну се често каже да је неурачунљива. Да ли то Русима даје стратешку предност?

Којп: На пропагандном фронту, ово им даје огромну предност. Фалсификују статистику, о сопственој економији шире и причају бајке. Русија то веома успешно ради већ двадесет година. Неко попут мене, ко то трезвено анализира, данас се доживљава као егзотик или шпекулант. Што јасно показује колико је дубоко руска пропаганда продрла у Европу.

NZZ: Ако се наводно руска пропаганда тако добро прима, зар не би могло да се деси да западни политичари изгубе стрпљење па затраже моментално примирје и на тај начин осујете Ваш сценарио руског војног пораза?

Којп: Војна ситуација документује бруталну, објективну стварност која не подлеже политичком дискурсу. Однос снага се дефинише на бојном пољу. Резултат се мери у уништеним системима и убијеним људима. Звучи окрутно, али тако је како је. И допустите ми: ни то не зависи ни од Немаца ни од Француза, бар не у политичком смислу. И Шолц и Макрон политички и лично потичу из дуге, леве традиције најблискијих односа са Москвом, иако обе њихове државе сада оружјем подржавају Украјину. Допустите ми: нити ме занимају политички дискурси, нити их пратим. Интересују ме искључиво објективне, војне чињенице. Које видим у реалном дешавању на бојном пољу. Апсолутно нема не само ни доказа него ни назнаке да би војна подршка Запада Украјини могла бити смањена, свеједно што је медијско извештавање о путинистичким аппеасментовцима несразмерно снажно присутно па тако онда и реципирано.

NZZ: Ви у овом разговору будите утисак да је Европа веома проруски оријентисана. А истина је посве другачија: велика већина на Западу подржава Украјину.

Којп: Што се тиче Немачке и Француске, ви булазните а не ја. Али и ту ми допустите: не треба то прецењивати, јер Немачка није војно одлучујућа сила. Напротив. Најбоље би било да Немачка све своје системе наоружања преда Украјини. Буквално све што поседује. Резултат би био дупло позитиван: руска агресија била неутралисана а од

тренутно посве распалог немачког Бундесвера могла би да се формира војска за 21. век. На срећу свих нас: безбедност Европе не зависи од Немачке, иначе бисмо одавно сви били део Нове Руске Империје.

NZZ: Да ли себе видите као аутсајдера у Немачкој?

Којп: Срећом, већи део свог одраслог живота нисам провео у Немачкој и самим тим сам имун на врло чудно емоционалну културу тамошњег дискурса. Наизменично ме тамо називају што хиперреалистом што НАТО ратним хушкачем. Могу да живим са тим. Мислим да ћемо се за двадесет година са ужасом освртати на неке немачке политичаре а посебно на берлинске владе Шредера и Меркел. И уз радосни осмех али и потресени рећи: Богу хвала добро и то прође, трећи пут заредом.

NZZ: Како то мислите?

Којп: Па замислите вас двојица и сами шта би се само догодило да је рат дошао тек за десет година: Европа препуна руског новца на свим нивоима, завршен Северни ток 2, Немачка добија преко 70% енергије из Русије. Да ли би Немци тада и оволико мало подржали Украјину колико је сад подржавају? Звучи Вам цинично, али на срећу свих нас: овај рат се десио сад.

NZZ: 24. фебруара почела је руска инвазија на Украјину. Лични саветник канцеларке Меркел, генерал Ерих Вад који је са ДДР-комунистима пре дан-два у Берлину демонстрирао против Украјине, рекао је више пута на телевизији да ће Путин победити у овом рату и да ће све трајати „неколико дана и не више“. Бивши амерички генерал Бен Хоџс је прорекао да ће се рат завршити у лето 2022. Шта сте помислили када сте то чули?

Којп: Помислио сам оно што знам: да су неки припадници политичких и војних елита у Немачкој радили за руске интересе а неки и даље лобирају за Кремљ. Ово ће бити веома, веома интересантна тема за Хашки Трибунал, јер је финансијска или пропагандна подршка ратним злочинима такође кривично дело. Када немачки генерал оде у пензију, он више нема обавезу тзв. примерног понашања. Он онда може да критикује владу, може да критикује Бундесвер, може да даје прогнозе и вредносне судове. Али заклетва коју је

дао на верност Савезној Републици Немачкој важи доживотно. Издаја је издаја.

NZZ: Нервирају ли Вас колеге јер нарушавају углед ваше бранше?

Којп: Нервира ме што шире Путинове наративе – свесно или из наивности – и допуштају да се воде сликама емотивног расположења уместо да се воде историјским и војним чињеницама. Постоје сасвим разумни војни експерти, на пример Маркус Рајзнер или Густав Гресел у Аустрији, који гледају на ток рата конзервативније или песимистичније од мене. Могу да живим са тим. Историја нам суди. Видећемо у октобру да ли сам био у праву. Битно ми је како ће се на мене гледати за десет година, са историјске дистанце.

NZZ: Да ли вас нервира помисао да рат можда неће бити готов на јесен? Тада би ваша стручност, ваш систем прорачуна пропао.

Кројп: Не, али да вам још једном поновим: ја не верујем у руски пропагандни наратив. Ја посматрам како Русија заиста изгледа. Не идите у Москву, идите у Смоленск или у Псков. То ће Вам много објаснити о руској стварности. Када једном видите ова места, заборавићете веру у руску моћ.

NZZ: У Вашим многобројним интервјуима Ви сервираете новинарима и јавности управо оно што они желе да чују: рат ће се ускоро завршити, Украјинци су победници, Руси се повлаче. Овај сценарио је заводљив јер одговара нашим жељама. Како се имунизирати против пустих жеља?

Којп: Као прво уопште нисам баш сигуран да ли сви заиста желе овај резултат рата. Као друго: своју процену сам стално прилагођавао ситуацији. И увек се питам исто: да ли је оно што говорим и даље одговара реалности? Кад је почео рат, нисам био оптимиста као сада. Још у лето 2022. рекао сам: Украјина се успешно брани од инвазије, али је прерано рећи да би могла да победи. Морате бити критични према себи. Трудим се да читам и анализирам материјал по неколико сати сваког дана. Јер прети ми опасност да изгубим репутацију научника.

NZZ: Тачно тако. Ви сте војни економиста на циришком ЕТХ, Ви образујете швајцарске официре. Зашто уопште рискирате Вашу репутацију оваквим ризикантним прогнозама?

Којп: Вама двојици изгледа уопште није јасно да се налазимо у сред историјског дешавања у ком не можете остати по страни и бити неутрални. Или сте непријатељ овом режиму или сте његов саучесник. Треће солуције нема. У фебруару 2022. питао сам се: хоћеш ли сада нешто рећи или нећеш рећи ништа? И тада сам одлучио: нећу толерисати да ова нова совјетска империја пројектује своју моћ на Запад, Кавказ, у Централну Азију и да та сила поново влада ван и изнад закона. Користићу своје аналитичке способности да пратим овај рат што је могуће објективније и засновано на чињеницама. А то значи, посебно, да тематизујем империјалистичку политику Кремља, чији је финални циљ уништење Запада. А то не можете учинити без ризика.

NZZ: Како то мислите?

Којп: Ако ми се нешто деси, биће то крунисање живота једног аналитичара. Немојте ни случајно помислити да је Швајцарска сигурна зона. Женева је пуна руских агената, као и Беч и Берлин. Званично, наравно, то су „културни аташеи“. Као и увек. Не могу довољно често да нагласим: једино што Руси поштују је сила. Дакле, можете или да сарађујете – у то се сматра и свесно ћутање – или да се одупрете.

NZZ: То значи да постоји и емоционална компонента ваше посвећености.

Којп: Што се мене тиче, можда ће ми се историчари смејати за десет година. Можда ће се рат завршити до августа. Онда ће тролови на интернету рећи: био је превише конзервативан. Али, допустите ми и то: ја не могу да ћутим у овом историјском моменту.

Превод: Мирко Вулетић

(Данас)

Видети још: [Данас: „Извинене читаоцима - очито смо насели и објавили интервју са особом која се лажно представља као британски стручњак за међународне односе и безбедност Даниел Смит“](#)